

**Аналіз асортименту лікарських засобів антигістамінної дії,
представлених на ринку України
Лебедін А.М., Подколзіна М.В.**

Національний фармацевтичний університет, м. Харків, Україна
alla_leb7@ukr.net

Одним з напрямків фармакотерапії алергічних захворювань є застосування антигістамінних лікарських засобів (ЛЗ). За своєю хімічною будовою більшість антигістамінних ЛЗ відносяться до розчинним в жирах амінів, які володіють подібною структурою.

Існує декілька класифікацій антигістамінних препаратів, жодна з них не є загальноприйнятою. Класифікація, що запропонована Європейською академією алергологів та імунологів (European Academy of Allergy and Clinical Immunology EAACI) у 2003 році, антигістамінні препарати поділяють на препарати старого і нового покоління. Вони відрізняються за механізмом дії, ступенем афінності до H₁-гістамінових рецепторів, частотою виникнення, тяжкістю побічних ефектів, мають різний фармакокінетичний профіль. За часом створення їх поділяють на препарати I, II, III покоління.

Препарати другого покоління відрізняються між собою за фармакокінетикою вираженістю седативного ефекту, що визначає особливості їх призначення хворим. Крім високої ефективності і безпеки, суттєвою перевагою цих препаратів є зручність застосування більшість з них призначають 1 раз на добу, тривалість дії становить 18-24 години (Табл.1).

Таблиця 1. Параметри фармакокінетики деяких лікарських засобів H₁-рецепторів

Лікарський засіб	C _{max}	Час досягнення C _{max}	T _{1/2} , год
Дифенгірамін	75-90 нг/л	2-4	7
Клемастин		3-5	4-6
Гістаманал		1-2	24-48
Цетиризин	0,3 мкг/мл	0,5-1	9
Азеластин	2,9 нг/л	7	38,5
Лоратадин			24

Побічна дія при медичному призначенні сучасних антигістамінних ЛЗ зустрічається в 50 % випадків. Найбільш відома з них — дія на ЦНС, найчастіше вона проявляється седативним ефектом (Табл. 2).

Таблиця 2. Дози (для дорослих), відносні седативний та антихолінергічний ефекти деяких антигістамінних засобів

Лікарський засіб	Дози		Відносні ефекти	
	внутрішньо	в/м або в/в	седативний	антихолінергічний
Хлорфенірамін	4 мг 3 рази на добу	10-20 мг	++	
Ципрогептадин	4-20 мг 1 раз на добу		++	++
Дименгідринат	50-100 мг кожні 4 години (максимум 300 мг на добу)	50 мг	+++	
Дифенгідрамін	50-200 мг 1 раз на добу		+++	++
Диазолін	50-100 мг 3 рази на добу		+	
Мепірамін	100 мг 3 рази на добу		++	+
Дипразин	10-25 мг 2 рази на добу або 3 рази на добу	25-50 мг	++++	+++
Терфенадін	60 мг 2 рази на добу		+	+
Цетиризин	5-10-20 мг 2 рази на добу		+	+
Лоратадин	5-10 мг 2 рази на добу		+	+
Кетотифен	1 мг 2 рази на добу		+	+

Проведено аналіз фармацевтичного ринку України асортиментної групи ЛЗ антигістамінного дії, які використовуються для лікування різних алергічних захворювань. До Державного реєстру ЛЗ України станом на 01.09.2020 року увійшло 110 торгових найменувань ЛЗ. В результаті проведеного аналізу ЛЗ антигістамінної дії на українському фармацевтичному ринку становить 13 міжнародних непатентованих назв (МНН), зареєстровано 110 торгових найменувань препаратів. Згідно МНН розподіл, наступне: Дифенгідрамін і Клемастин по 2 найменування (1,81 %), Секвіфенадін, Рупатадин Біластін представлені по 1 найменуванню (по 0,9 %). Хлоропірамін 3 ЛЗ, Мебгідролін 6 найменування (5,45 %), Кетотифен 8 торгових найменувань (7,27 %), Фексофенадин і Цетиризин по 7 найменувань (6,36 %). Найбільша кількість зареєстрованих торгових найменувань виявлено серед: Левоцетиризин – 25 (22,72 %) і Лоратадин – 23 (20,90 %), Дезлоратадин 24 препаратів (21,81 %). Найменша кількість найменувань мають Н1-антигістамінні ЛЗ I покоління.